Nowiny

czasopismo północnej części wojew. śląskiego

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.
Cena numeru 15 gr

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę.
REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Tarnowskie Góry, Rynek 13 — Tel. 1034

REKLAMY: 0,20 zł. za 1 łam. wiersz mm
OGŁOSZENIA według umowy

Rok III | Tarnowskie Góry, dnia 16 października 1932 r. | Nr. 89

Kapitaliści pragną wojny!

Chcą znów zarobić miljardy na dostarczaniu broni?

Przesadą byłoby twierdzić, że przemysł zbrojeniowy i amunicyjny jest jedyną przyczyną wojen. Faktem jest atoli, że odgrywa rolę kolosalną, że w jego właśnie interesie leży doprowadzenie zatargów i sprzeczności między poszczególnemi krajami do stanu wrzenia, że hojnie finansuje propagandę za wojną, że przyczynia się do podtrzymywania ciągłego zamętu.

Przemysł zbrojeniowy nie ogranicza się do samego dostarczania broni i amunicji. Pełni rolę prowokatora, gdyż stara się wywołać nowe konflikty. Rzecz jasna — nie należy odrazu mówić o wojnie. Trzeba dawać pieniądze na pisma, które będą prowadzić sprytną agitację, siać niepokój, straszyć opinię, że sąsiad się zbroi i trzeba mu dorównać.

W mniejszych krajach przemysł zbrojeniowy uprawia jeszcze bardziej aktywną politykę: jest organizatorem powstań i zbrojnych zatargów, daje broń na „dogodnych" warunkach kredytowych.

Agenci kapitalistów nie próżnują w przededniu Wielkiej Wojny. Przesiadują we Francji, w Anglji, w Niemczech, w Rosji, i prowadzą usilną propagandę prasową, rzucając tysiącami na rozmaite cele, związane z wojną i ze zbrojeniami.

Rok 1914... początek sierpnia. We wszystkich stolicach Europy ten sam obraz. Wielkie, rozagitowane tłumy manifestują, rzucają okrzyki bojowe. W każdym kraju ogłasza się proklamacje, że dany kraj wojny nie chciał, że musiał ją przyjąć narzuconą.

Pisze się niekiedy, że to „kłamstwo i lekkomyślność trzydziestu dyplomatów, książąt i generałów" zmieniły Europę we widownię krwawego widowiska. Tak, ale gorzej, że byli tacy, dla których wojna była pozycją zysków, którzy ją przewidzieli, liczyli na nią, byli pewni, że na niej zarobią i nie zawiedli się.

A teraz inny obraz.

Kiedy polały się pierwsze strumienie krwi w wojnie japońsko-chińskiej — obok krzyku zgrozy rozległy się radosne oklaski.

— Wojna otworzy nowe pole produkcji. Przyniesie ożywienie. Prysnie pod jej okrutnym tchnieniem koszmar kryzysu.

Rzeczywiście. Fabrykanci karabinów i armat, aeroplanów i czołgów, mundurów i materjałów opatrunkowych radośnie podjęli się pracy. W Paryżu i Londynie, w Tokji i New-Jorku zanotowano jednocześnie zwiększenie zamówień.

— Aby tylko nie zbyt długo trwała ta wojna, to napewno podziała ożywczo — kiwali głowami ekonomiści i niecierpliwie oczekiwali tych błogosławionych skutków.

Wojna właściwa nie trwała długo. Japonja zabrała Chinom Mandżurję i usiłuje ją strawić, chociaż coraz bardziej boi się, że to okaże się — nie kąsek smaczny ale twarda kość.

A co ze skutkami wojny? Kryzys trwa dalej w całym świecie. Ale może w samej Japonji przyniosła wojna ulgę? Wręcz przeciwnie. Ożywił się przemysł wojenny, ale upadły jeszcze bardziej inne gałęzie produkcji, bo wojna to przecież utrudnienie handlu, zniszczenie całego aparatu gospodarczego.

Ciężary kolosalne spadły na masy. Bezrobocie wzrosło. Jen japoński równy przed wojną 4 zł. — dzisiaj wart jest tylko 2 zł. Płace robotnicze zostały mechanicznie zredukowane do połowy. Nędza podwójna!

Milczą teraz entuzjaści wojny i w milczeniu zagarniają zyski fabrykanci armat, tanków i materjałów opatrunkowych. Jęczy zaś lud japoński pod podwójnym ciężarem bezrobocia i inflacji. — Ale generałom urządza się owacje i ozdabia się ich piersi orderami.

Wojna zawsze oznacza nędzę, śmierć i cierpienia dla mas — zyski i zaszczyty dla kliki rządzących...

To też, choć znów odzywają się pierwsze zwiastuny propagandy za wojną — lud już zmądrzał i nie da się wziąć na lep kapitału.

Antydolarowa spekulacja znów na widowni.

Paryż, 14 paźdz. Obawy o kurs dolara, wywołane znanem oświadczeniem prez. Hoovera doprowadziły do ucieczki od dolara nietylko ze strony interesentów europejskich, którzy zaczęli wyzbywać się posiadanych banknotów i wartościowych papierów amerykańskich, lecz także wedle stwierdzenia banków i publiczność amerykańska zaczęła uciekać od dolara.

Rewelacje Hoovera na całym świecie zostały przyjęte niezbyt przychylnemi komentarzami. — Wszyscy wskazują na to, iż wówczas rząd amerykański wydawał bardzo energiczne zapewnienia co do stałości kursów dolara i podkreślają, że wobec tego na przyszłość oświadczenia takie nie będą już zasługiwały na wiarę. Międzynarodowe koła finansowe podkreślają także wystąpienie amerykańskiego senatora Glassa, który ostro zaatakował władze centralne, zarzucając im, że nie uczyniły niczego, aby zapobiec grożącej dolarowi katastrofie.

Na międzynarodowym rynku giełdowym w ostatnich dniach nastąpiła pewna lekka poprawa kursu dolara, a to na skutek nadzwyczaj silnej akcji interwencyjnej, podjętej przez wielkie banki nowojorskie. Kurs dolara lekko się poprawił, jednakże oscyluje dalej koło punktu wywozu złota.

W związku z ucieczką od dolara, zasługuje na podkreślenie zmiana w ocenie sytuacji rynku londyńskiego i kursu funta szterlinga. Przy poprzednich alarmach dolarowych, uciekające kapitały chroniły się do Londynu, co wywołało poprawę kursu funta w stosunku do dolara.

Obecnie jednakże zjawisko to nie wystąpiło i kurs funta obniżył się pomimo osłabienia kursu dolara. Świadczy to o braku zaufania do stosunków, panujących obecnie na londyńskim rynku pieniężnym oraz o niekorzystnych szansach dalszego kształtowania się kursu funta.

Silna pozycja dolara.

Nowy Jork. W wywiadzie udzielonym przedstawicielowi Agencji Reutera wysoki urzędnik Federal Reserve Board oświadczył, że całkowity zapas złota w Stanach Zjednoczonych wynosi około 4,200 milj. dolarów.

Ilość złota, mogąca być wywieziona zagranicę wynosi 1200 milj., zaś salda krótkoterminowych rachunków zagranicznych w bankach amerykańskich jedynie około 700 milj. dolarów, z czego znaczna część pozostać będzie musiała w Stanach Zjednoczonych dla pokrycia bieżących zobowiązań handlowych.

Ocenia się, że spekulanci zagraniczni mogliby wycofać ze Stanów Zjednoczonych najwyżej 200 miljonów dolarów. — Jedynie więc panika wśród samych Amerykanów, powodująca tezauryzację czy eksport złota mogłaby zmusić Stany Zjednoczone do odstąpienia od parytetu złota.

Należy również pamiętać o tem, że Stany Zjednoczone są krajem wierzycielskim, posiadającym prócz tego korzystny bilans handlowy.

Z Hitlerem źle!

Niepowodzenia polityczne Adolfa pociągnęły za sobą również wyczerpanie się kasy organizacji, tak dalece, że obecnie Hitler wysyła na miasta „szturmowców", którzy z puszkami w ręku żebrzą o datek. Tu i ówdzie jeszcze co ktoś wrzuci „brunatnemu żebrakowi", ale wobec panującego braku gotówki w Niemczech u „cywilów" i to się wnet urwie.

Z powyższego widać, że z Hitlerem źle!

Podatek zryczałtowany podwójnem obciążeniem kupiectwa.

Rada naczelna zrzeszeń kupiectwa polskiego w Warszawie zwróciła się do ministerstwa skarbu z prośbą o odpowiednie obniżenie wymierzonego na najbliższe trzechlecie podatku, zryczałtowanego dla kupiectwa.

Idzie o to, że płatnicy podlegający zryczałtowanemu podatkowi przemysłowemu są podwójnie opodatkowani. Raz bowiem obroty, osiągnięte w 1928 do 1930 r. ze sprzedaży artykułów, od których podatek został zcalony, zostały wzięte pod uwagę przy określeniu wysokości zryczałtowanego podatku, a więc w obecnym podatku zryczałtowanym mieści się również podatek obrotowy, osiągnięty ze sprzedaży tych artykułów, z drugiej zaś strony przedsiębiorstwa, opłacające zryczałtowany podatek przemysłowy wpłacają ponadto część podatku zcalonego, przerzuconego na nich przez płatników podatku scalonego.

Takie podwójne opodatkowanie bardzo niekorzystnie odbija się na biegu interesów licznych przedsiębiorstw handlowych, które korzystają z praw opłacania zryczałtowanego podatku przemysłowego. Zdaniem naczelnej rady zrzeszenia kupiectwa polskiego, zryczałtowanie to, które dla drobnych płatników miało być swego rodzaju ulgą, stało się powodem nowego obciążenia, którego drobne przedsiębiorstwa handlowe nie są w stanie ponieść, zwłaszcza, że obroty obecnie nie pozostają w żadnym stosunku do obrotów z lat 1928—1930, które są podstawą wymiaru podatku zryczałtowanego.

Doktorat honorowy demonstran. politycz.

Z Katowic donosi (H): W dniu wczorajszym p. Otto Ulitz, były poseł na sejm śląski, dyrektor biura „Volksbundu" w Katowicach otrzymał na uniwersytecie wrocławskim godność honorowego doktora praw za zasługi położone na polskim Śląsku dla Niemczyzny. P. Ulitz był dawniej komisarzem policji pruskiej w Katowicach i posłem do sejmu śląskiego a stał się głośnym i sławnym z powodu jego procesów w latach 1929 i 1930. W r. 1929 skazany został na 5 miesięcy więzienia za ułatwienie dezercji, a w kwietniu 1930 roku w drugiej instancji został uwolniony od winy i kary. Od tego czasu urósł on w oczach Niemców na bohatera narodowego i tem się tłumaczy, że uniwersytet wrocławski nadał mu tytuł honorowego doktora.

Posiedzenie Rady Miejskiej.

Z opóźnieniem 10-minutowem rozpoczęto posiedzenie Rady Miejskiej dnia 13 bm. Na wstępie przewodniczący R. M. p. inż. Jasiulek wezwał Radę Miejską do uczczenia tragicznie zmarłych śp. por. pilota Żwirki i inż. Wigurę bohaterów przestworza i zwycięzców lotu europejskiego przez powstanie z miejsc i chwilę milczenia.

P. radny Bacik stawia nagły wniosek poparty przez sześciu radnych w sprawie opracowania wniosku do R. M. dot. orzeczenia biegłego radcy p. Słotwińskiego w przedmiocie wykonania kanalizacji i budowy oczyszczalni w czerwcu 1932 r. Nagłość wniosku uchwalono jednogłośnie i postanowiono, że poleca się komisjom personalnej i gospodarczej przedłożyć wspólny wniosek na następnem posiedzeniu, poczem przystąpiono do pierwszego punktu obrad.

1. Rada Miejska jednogłośnie uchwaliła zmienić nazwę placu Nowy Rynek na plac „Żwirki i Wigury" ku uczczeniu zmarłych.
2. Rada Miejska większością głosów uchwala nadać nowo wybudowanej szkole powszechnej przy ul. Parkowej nazwę „Katolicka Szkoła Powszechna im. Królowej Jadwigi".
3. Protokoły z rewizji Głównej Kasy Miejskiej przyjęto do zatwierdzającej wiadomości.
4. Uchwalono wybór jednego członka komisji rewizyjnej Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności, odroczyć.
6. Większością głosów uchwalono sprzedać działki gruntowe o powierzchni około 920 m^2 przy szosie Starotarnowickiej st. sekr. Bacikowi Karolowi po cenie 1 zł. za m^2.
7. Większością głosów uchwalono przyłączenie się do uchwały Magistratu z dnia 29 września br.
8. Większością głosów uchwalono pobierać w gminie miejskiej Tarnowskie Góry dodatki komunalne do państw. podatku dochodowego na rok 1933 stawki uchwalono uchwałą Magistratu z dnia 6. października 1932 r.
9. Przed przystąpieniem do powzięcia uchwały na wniosek radnego p. Bacika zarządził p. przewodniczący przerwę 5-ciu minutową po upływie której wybrano do Komisji Szacunkowej dla spraw podatku dochod. na okres 1933/35 pp. Goryczki Józefa, Thomali Filipa, Stawinogi Ottonia, jako członków, zaś pp. Hankego Jerzego, Michatza Franciszka i Nowaka Jana jako ich zastępców.
10. Przed powzięciem uchwały Magistrat wycofa wniosek w tej sprawie.

Na tem posiedzenie zakończono.

Grzmoty i błyskawice w październiku.

Nad miastem naszem przeciągnęła dnia 12 bm. o godz. 9,30 wiecz. olbrzymia burza połączona z błyskawicami i ulewą. Na szczęście jednak nie wyrządziła żadnej szkody. Z całego kraju notują o podobnej burzy.

Zarząd Koła Akademik.

Tarnogórzan

uprasza wszystkich członków o wzięcie udziału w uroczystości 10-cio lecia tut. Gimnazjum Męskiego w niedzielę dnia 16. bm. o godz. 9-tej rano w auli Gimnazjum. Z uwagi na to, że rok akademicki już się rozpoczął i większość członków wyjechała, obecność wszystkich członków miejscowych jest konieczna.

Walne zebranie

Stowarzyszenia Czel. Katol. w m.

odbędzie się w niedzielę, dnia 16 X. br. o godz. 19-tej na sali p. Rutkowskiego w/m. — w razie nieprzybycia przepisowej ilości członków odbędzie się zebranie 30 minut później, bez względu na ilość obecnych, tego samego dnia rano o godz. 8,30 zostanie odprawione nabożeństwo w kościele parafjalnym, na intencję Stow. z generalną Komunją świętą. Uprasza się wszystkich członków o gremjalne wzięcie udziału tak w rannem nabożeństwie, jak i walnem zebraniu. Sympatycy i goście mile widziani.

Piękna uroczystość.

Mury tut. Gimnazjum zwykle szare i poważne przybiorą uroczystą szatę w niedzielę dnia 16 bm. W dniu tym bowiem mija lat 10 od przejęcia zakładu naukowego z rąk niemieckich. Przejęcia gimnazjum dokonał ówczesny dyrektor ks. Siara.

Z licznych stron wpłynęły z okazji tej pięknej uroczystości serdeczne życzenia, do których i nasza Redakcja się przyłącza.

Zebranie

Stowarzyszenia Polskich Samodzielnych Kupców w Tarn. Górach.

Ostatni artykuł w Nowinach wykazujący groźny stan kupiectwa w naszem mieście przemówił do serc kupców, którzy licznie zebrali się w czwartek wieczorem pod „Ulem", aby wspólnie omówić pilne sprawy dot. handlu miejscowego. P. prezes Witt zagaił zebranie i przystąpił do wyboru prezydjum, w skład którego weszli: jako prezes dyrektor Banku Ludowego p. Rowiński, i sekretarz p. redaktor Gruszka.

Przystąpiono również do wyboru zarządu. Proponowany wybór zarządu w dotychczasowym składzie nie przeszedł dzięki wywodom p. Gruszki, który przedstawił niedołężne sprawowanie swego urzędu przez stary zarząd i dlatego też nowy zarząd został wybrany następująco: jako prezes dyrektor p. Rowiński, wiceprezes p. Witt, sekretarz p. Ważgowski, zastępca sekret. p. Stawinoga, skarbnik p. Szulgit. Ławnicy pp. redaktor Gruszka i Goryczka, delegaci Szulgit, Rowiński i Ważgowski. Do komisji rewizyjnej zaś wybrano p. Klimka i Piontka. Na zakończenie p. Szulgit w pięknych słowach podziękował redakcji Nowin za artykuły, które niewątpliwie przyczyniły się do ożywienia tętna kupieckiego w naszem mieście w imieniu kupców, którzy jednogłośnie pochwalają akcję prasową, mającą na celu pomoc dla upadającego kupiectwa.

Od Redakcji: Obowiązkiem każdego dobrego obywatela jest dbać o rozwój i piękno swego miasta. W chwili natomiast, gdy warsztaty pracy zamykają swe oddrzwia, gdy kupcy spuszczają żaluzje w swych sklepach, by je więcej nie otworzyć, jest obowiązkiem wszystkich wszcząć akcję, któraby nie pozwoliła na upadek rzemiosła i handlu, a temsamem nie pozwoliła na upadek miasta! **Piękny ruch samoobrony kupców polskich spotkał się z uznaniem nietylko kupiectwa, ale całego społeczeństwa, które niewątpliwie ruch ten jaknajenergiczniej poprze.**

Pamiętaj

że dziś Akademja okolicznościowa z racji propagandy Tygodnia zagadnień polsko-niemieckich o godz. 19,15 potem

zabawa T. C. L.

w sali Hotelu pod Lipami.

Związek Hallerczyków

urządza zjazd kwartalny Delegatów Placówek Związku Hallerczyków Chorągwi Śląskiej w niedzielę 16 bm. w Hotelu pod Lipami. Początek zjazdu o godz. 7 rano. Istnieje nadzieja, że zjazd ten zaszczycą swą obecnością wszyscy bez wyjątku członkowie Związku Hallerczyków. Porządek obrad zapodany będzie na samem zebraniu. Omawiane będą bardzo ważne sprawy, wobec czego jest pożądanem, aby nikogo kto jest Hallerczykiem na owym zjeździe nie zabrakło.

LASOWICE.

W niedzielę dnia 16 bm. o godz. 8,20 zbierają się przed lokalem p. Golczynej w miejscu członkowie K. S. „Iskra", skąd o godz. 8,30 nastąpi wymarsz na festyn sportowy w Tarn. Górach, urządzony przez P. Z. P. i G. K.

Przeniesienie Ks. O. Rocza stało się faktem.

Cała ludność tutejsza prostestuje przeciw temu jaknajenergiczniej.

Już w numerze 71 naszej gazety z 4 września br. podaliśmy do publicznej wiadomości o krążących pogłoskach, że ks. O. Rocz ma opuścić tut. klasztór Kamiljanów. **Obecnie dowiadujemy się, że pogłoski te niestety sa prawdą.** Musimy w sprawie tej zabrać głos ze względu, że osoba ks. O. Rocza jest powszechnie znaną i dotychczas kapłan ten cieszy się zasłużoną sympatją u wszystkich Katolików-Polaków w Tarnowskich Górach i okolicy. Skromny i sympatyczny zjednał sobie prawdziwą wielką miłość, szacunek i uznanie, nic więc dziwnego, że wiadomość ta poruszyła wszystkich i słychać głosy protestu, dlaczego właśnie mamy utracić tak szlachetnego kapłana o dobrem i wielkiem sercu, porywającego kaznodzieję, który potrafił swemi kazaniami wzruszyć najzatwardzialszą duszę.

Oczywiście powód opuszczenia tut. klasztoru przez O. Rocza jest dotychczas okryty głęboką tajemnicą. Przypuszczalnie jednak zachodzą tutaj intrygi polityczne ze strony niemców, którym O. Rocz stoi na przeszkodzie. Przez swoje bowiem piękne kazania ściągał do kościoła OO. Kamiljanów wszystkich wiernych Katolików-Polaków, możliwie, że niemcom nie było to na rękę. Jeżeli osoba przew. ks. O. Rocza zostanie stamtąd usunięta — czy mamy tę pewność, że na Jego miejsce przyjdzie ktoś, który będzie chciał mówić z ambony po polsku?

Zwracamy się przeto do Przew. ks. Biskupa Adamskiego, aby raczył przyjąć do Śląskiej diecezji tak zacnego kapłana i słynnego kaznodzieję, a my w imieniu wszystkich mieszkańców z Tarnowskich Gór życzymy sobie, aby ks. O. Rocz został nadal z nami i w ciężkich tych czasach pocieszał nas swojemi złotemi kazaniami. Jesteśmy przekonani, że naszej prośbie Przew. Ks. Biskup Adamski zadość uczyni i nie pozwoli, aby O. Rocz miał opuścić nasze miasto i granice polski i czekamy z niecierpliwością decyzji w tej sprawie.

Z Powiatu Tarn. Gór

ŚWIERKLANIEC.

We środę 12 bm. o godz. 14,30 przejechana została przez autobus krowa własnością gospodarza Nierody Jana. Jak stwierdzono, autobus jechał przepisowo, a winę ponosi młody chłopiec pędzący krowę, który nie reagował na sygnały autobusu.

Z NAKŁA ŚL.

Zebranie Z. O. K. Z.

Dnia 9 bm. odbyło się w szkole zebranie miesięczne Koła Z. O. K. Z., w którem również brali udział wszyscy prezesi miejscowych towarzystw. Zebranie to przywitał i zagaił p. kierownik szkoły Gładysz. Sekretarz koła p. nauczyciel Franek odczytał protokół z ostatniego zebrania. Z kolei prezes Koła przedstawił zebranym sprawę dziesięcioletniej rocznicy Z.O.K.Z. oraz Tygodnia poświęconego propagandzie zagadnień polsko-niemieckich. Postanowiono urządzić w dniu 16-go bm. w sali p. Stanowskiego uroczystą akademję celem uczczenia dziesięciolecia Z. O. K. Z. Współudział w programie przyrzekła miejscowa szkoła Tow. Mandolinistów i koło Śpiewackie. Akcję zbiorkową poruczono naczelnikowi gminy p. Bujoczkowi i p. Robertowi Kołodziejowi. Po akademji odbędzie się zabawa taneczna.

Z kolei skarbnik p. Jany podddał przyjęcie rezolucji, która przyjęto jednogłośnie. Rezolucja brzmi:

1. Zebrani protestują jaknajenergiczniej przeciw propagandzie zagranicznej prasy niemieckiej, dążącej do uniemożliwienia bytu polskiego gimnazjum w Bytomiu;
2. zebrani apelują do władz polskich, ażeby nie dopuściły do otwarcia nowego gimnazjum niemieckiego w Królewskiej Hucie tak długo, aż gimnazjum polskie w Bytomiu uzyska prawa publiczności i otwarcia.
3. zebrani wzywają ponownie miejscowe i nozamiejscowe obywatelstwo do bojkotu prasy niemieckiej oraz wszystkich zdrowo myślących rodaków do wstępowania w szeregi Z. O. K. Z. organizacji która ma poważne cele i zadania na Kresach. Zachęta do współpracy i do jaknajliczniejszego wzięcia udziału w Akademji i akcji zbiorkowej całego społeczeństwa;
4. Zebrani apelują do władz polskich, aby byłych żołnierzy, którzy odsłużyli swoją służbę wojskową przyjęto do pracy swojej.

Na tem zamknięto zebranie.

Targ czwartkowy

w Tarn. Górach

był bardzo słaby. Zwieziono bardzo dużo towaru, a specjalnie owoców, jednakowż popyt był mały. Ceny pozostały niezmienione, w szczególności bardzo przystępna cena była na gęsi.

Przeraźliwe krzyki na Rynku

W redakcji naszej zgłosiło się kilka gospodyń z prośbą o umieszczenie następującej notatki:

Na Rynku tut. przeważnie na kartoflanym podczas targu w zbyt krzykliwy sposób reklamują sprzedawcy swój towar tak dalece, że zagłuszają kompletnie wszystko. Reklama w dzisiejszych czasach jest naturalnie bardzo pożądana, jednakowoż w metodzie bardziej możliwej a nie w takiej, któraby zamieniała rynek w jedno krzykliwe kotłowisko upodabniające go do jakiejś wioski murzyńskiej. Na prośbę gospodyń zwracamy się do Policji miejskiej, by zarządziła coś w tym wypadku.

Kradną co mogą.

W Lazarówce w kopalni piasku p. Blumenreicha Hermanna skradł nieznany sprawca ze szopy różne przedmioty, jak żelazne sztaby od sit, koło do taczek itp. Szkoda wprawdzie jest nieznaczna, jednak policja energicznie poszukuje złodzieja.

Porządek nabożeństw kościelnych.

w kościele parafjalnym w Tarn. Górach

od 17 do 23 października 1932 r.

Poniedziałek, 17 paźdz.: 6,15 Msza św. int. wolna. — 7,15 Na cześć Matki Boskiej Różańcowej z róży 30 (Beinbrechtowa).

Wtorek, 18. paźdz.: 6.15 Msza św. int. wolna. — 7,15 Do Matki Boskiej Różańcowej w int. rodziny Goryczków.

Środa, 19 paźdz.: 6,15 Msza św. int. wolna. — 7.15 Za ✝✝ z Matek Chrześcijańskich (nim).

ZGŁOSZENIA z Urzędu stanu cywilnego

od 7 do 13 paźdz. 1932 r.

Urodz. syn: zwrotniczy kolejowy I. klasy Jan Dawid, — kolejowy pomocnik maszynisty Emanuel Balczarek, — pracownik Bartłomiej Łagodziński.

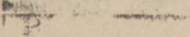
Urodz. córka: pracownik Sylwester Bulla, — górnik Józef Nowak, — górnik Herman Mathejczyk, — szofer Jan Machura.

Śluby: pomocnik gastronomiczny Franciszek Sobek - Emalja, Monika Ślimokówna, — starszy asystent biurowy Ryszard Gryska - Marja Neumanówna, podoficer zawodowy 11 pułku piechoty Karol, Walter Rother - Małgorzata, Klara, Joanna Jagielska, — pracownik Sylwester, Wiktor Grabowski - Anastazja Rychelówna.

Zgony: dziecko Henryk Dawid (1 dzień), — emerytowany urzędnik prywatny Walenty Kluge (77 lat i 8 mies.) — dziecko Gerard Paniczek (1 rok i 4 mies.)

LASOWICE.

Sąd konkursowy Kółka Rolniczego przy miejscowem S. M. P. stwierdził ostateczne wyniki konkursu w uprawie kukurydzy jak następuje: Pierwsze miejsce zajął przodownik Przysp. Rolniczego drh. F. Pietryga z 47 punktami; drugie miejsce: drh. J. Kandziora z 46 punkt.; trzecie: drh. P. Pasoń z 44 punkt.; czwarte: drh. W. Kowolik z 44 punkt.; piąte: drh. J. Żyłka z 43 punkt. Wyniki są na ogół dobre. Konkursowicze biorą z swemi plonami udział w wystawie powiatowej w Tarn. Górach, która odbędzie się w dniu 16 bm. W miejscowem S. M. P. jest planowany pokaz konkursowy na dzień 13 listopada b. r. Konkursowiczom udzielał fachowej pomocy jako lustrator p. Dyr. Szkoły Roln. Zając z Tarn. Gór. za co komitet konkursowy w własnem imieniu oraz w imieniu konkursowiczów składa wyżej wymienionemu tą drogą szczere podziękowanie. Opiekę nad konkursem okazali prezes S. M. P. p. nauczyciel Reginek oraz przodownik Przysp. Roln. p. Pietryga.

Targi w gminie Świerklaniec.

Począwszy od 15 października br. dzień targowy zmieniony został na stale z środy na piątek w każdym tygodniu. Jeżeli na dzień ten przypada święto, wtedy targ przekłada się automatycznie na dzień poprzedni.

Z Radzionkowa

Miesięczne Zebranie Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji Koło Radzionków odbędzie się w niedzielę dnia 16 bm. o godz. 18-tej w lokalu pp. Letochów (restauracja), na które członków i sympatyków zaprasza się.

Chór męski „Harfa" Radzionków, występuje z śpiewem podczas mszy św. (w intencji Tow. Śpiewu „Lutnia" Bobrowniki — Rudne Piekary) w niedzielę dnia 16 bm. o godz. 10-tej w kościele w Bobrownikach. Zbiórka członków na rogu ulicy Tarnogórskiej, komplet członków pożądany. Wymarsz punktualnie o godz. 9 bez względu na stan pogody.

Rocznica Stow. Mężów Katolickich w Rojcy.

W niedzielę, dnia 9 bm. odbyło się na sali p. Piontka w Rojcy uroczyste obchodzenie rocznicy założenia na wzór w innych miejscowościach Stow. Mężów Katolickich przez Przew. ks. proboszcza dr. Knosały, którą to uroczystość zaszczycili swoją obecnością sam Przewiel. ks. założyciel i p. dyrektor Letocha z ramienia Tow. Posiedzicieli Domów Grunt. i Obywateli z Radzionkowa. W odświętnie ustrojonej a przepełnionej członkami sali, gdzie było również kilku gości zaproszonych z Radzionkowa, około godz. 5-tej prezes p. Rosenberger powitał dostojnych gości i zebranych staroślązkiem pozdrowieniem: „Niech będzie pochwalony J. Chr.", poczem podał porządek dzienny, składający się z 4 punktów. Referując do 1-go punktu, podziękował w imieniu członków Przew. ks. proboszczowi za jego zabiegi około założenia i rozkwitu Stowarzyszenia, na którego miesięcznych zebraniach zawsze był obecny oraz z członkom za udział w nabożeństwie kościelnem i w Komunji św. Nadmieniając, iż w roku istnienia Stowarzyszenie miało 2 osobne nabożeństwa, a 2 wspólnie z innemi towarzystwami, wskazał następnie na bukiety żniwne na stole, że rocznicę obchodzono równocześnie jako podziękę Panu Bogu za żniwa. Propozycję podzięki Bogu za nie odśpiewaniem pieśni „Ciebie Boże wielbimy", zebrani pochopnie podjęli i hucznemi głosy zabrzmiała pieśń dziękczynna, poczem p. dyrektor Letocha podziękował w imieniu Tow. Pos. Dom. Grunt. i Obywateli za przywitanie, życząc pomyślności. Po przeczytaniu następnie protokółu z ostatniego posiedzenia przez sekret. p. Klimczoka, zabrał głos do dłuższego referatu Przew. ks. proboszcz dr. Knosała przedstawiając na przykładach księży i laików z czasów walki kulturnej znaczenie w czasach niespokojnych i przełomowych, jakie i obecnie przeżywamy, cywilną odwagę i przywiązanie do wiary towarzystw wyznaniowych. (Referat ten będziemy starać się według możności streścić w przyszłych numerach naszej gazety. — Dop. Red.) Za piękny i budujący wykład podziękował w imieniu wszystkich p. prezes Rosenberger, poczem p. Szczep. Pietryga dodał kilka stosownych zdań w związku z wysłuchanym referatem. Po wspólnej następnie miłej pogawędce w gronie, przy dźwiękach koncertu, uroczystość zakończono oficjalnie, zaś członkowie po opuszczeniu sali przez Przew. ks. duszpasterza i dyr. p. Letochy długo jeszcze razem posiedzieli i się pobawili, a obchodzenia tej pierwszej rocznicy Stowarzyszenia napewno wszystkim nigdy z pamięci nie wyjdzie.

NADESŁANE.

Zapytanie pod adresem odnośnych władz.

Dnia 8 czerwca 1931 r. podałem w tutejszem biurze policyjnem do protokółu skargę przeciwko urzędnikowi komunalnemu p. W. o niesłychalny wybryk, którego dopuścił się on był w nocy poprzedniej w domostwie mojem. W sprawie tej wysłane zostało również zażalenie do p. naczelnika Okręgowego z prośbą o pociągnięcie owego urzędnika do odpowiedzialności z urzędu pod pewnym warunkiem. Ponieważ po tak długim upływie czasu nic mi nie wiadomo, iżby ów wybryk cytowanego urzędnika został ukarany, bądź to sądownie, bądź w drodze dyscyplinarnej — przeto zapytuję się odnośne władze publiczne, co uczyniono w tej sprawie i czy podano skargę do sądu? Na wypadek pozostania bez odpowiedzi trzymam się warunku podanego pod koniec pisma do p. Naczelnika Okręgowego i opublikuję to pismo w gazecie, aby ogół się dowiedział, jakiego to rodzaju wybryki podwładnych sobie p. Naczelnik Okręgowy toleruje.

(—) K. M., mistrz prażacki.

SZARLEJ.

Z mocą od 1 października b. r. Zarząd Spółki Brackiej uskutecznił następującą reorganizację obwodów kopalni Szarlej Biały:

1. do obwodu I. (kom. starszy bracki Szydło) przydzielono członków zatrudnionych pod ziemią oraz pensjonistów zamieszkałych w miejscowościach: Wielka Dąbrówka, Bobrowniki i Dobieszowice (pow. Będzin),
2. do obwodu II. (st. br. Biadacz) przydzielono: członków, zatrudnionych na powierzchni, oraz pensjonistów, zamieszkałych w miejscowościach Brzeziny. Kopalnia Szarlej Biały, Grodków, Psary, Rogoźnik, Strzyżowice, Wojkowice, Komorne i Żychcice (pow. Będzin).

W wszystkich sprawach brackich winni członkowie oraz pensjoniści zwracać się do właściwych starszych brackich.

LUBLINIEC.

W mieście naszem dzięki staraniom urzędników i pracowników tut. zakładu leczniczego powstała polska szkółka dla dzieci tychże, która w najkrótszym czasie będzie uruchomiona.

MŁODA PANIENKA

z znajomością szycia władająca językiem niemieckim i polskim, poszukuje posady do dzieci. Łaskawe oferty uprasza się składać w Red. Nowin.

DUBELTÓWKA

nowa (Sauer & Sohn) kal. 16 z czektorami tanio do sprzedania. — Zapytać się w Redakcji

Zostatniej chwili

Smutne życie bezrobotnych.

Komitet Bezrobotnych w Tarnowskich Górach zgłosił się w naszej Redakcji ze skargą, że śledzie, które zostały bezrobotnym rozdane spowodowały liczne zachorowania po spożyciu, pomimo, że były przyprawiane octem i pieczone. Część śledzi wogóle nie była zdatna do użycia tak dalece, że musiano ją zniszczyć. W czasach, kiedy epidemja tyfusu szerzy się w okolicy, Magistrat sam przecież musi dbać o swoich mieszkańców, bo czyż zjedzenie takiego zgnitego śledzia nie może spowodować tyfus?

Kandydaci do Komisji Szacunkowej.

Wydział Powiatowy proponuje następujących kandydatów do Komisji Szacunkowej dla podatku dochodowego przy tut. Urzędzie Skarbowym: pp. Kaźmierka Józefa z Bobrownik, Kausa Zygfryda z Radzionkowa, oraz Łysika Antoniego z Rybnej. Na zastępców: pp. Niechwiejczyka Jana, Hajdę Wawrzyńca i Fronczka Jana.

BORUSZOWIEC.

Podajemy naszem Czytelnikom z Rybnej i okolicy do łaskawej wiadomości, iż kolporter nasz p. Jan Góry zamieszkały dotąd w Boruszowcu przeniósł swoje miejsce zamieszkania do Rybnej. Nazwany będzie nadal dostarczał Czytelnikom z Boruszowca gazetę.

PANIENKA umiejąca pisać biegle na maszynie może się zgłosić. — Wiadomość w Nowinach.

SPORT.

O mistrzostwo klasy „A".

TABELA
(bez gwarancji).

	pkt.	st. br.
1. I. K. S. Tarn. Góry	8:0	18:7
2. Zgoda Bielszowice	8:2	15:8
3. Kresy Król. Huta	6:4	17:10
4. Pogoń Nowy Bytom	6:4	10:9
5. Silesia Łagiewniki	5:5	6:8
6. Haller W. Hajduki	4:4	12:5
7. Jedność Michałkow.	4:4	11:10
8. Slavia Ruda	3:5	15:12
9. Odra Szarlej	2:6	7:14
10. Wawel Nowa Wieś	0:2	2:5
11. W. K. S. Tarn. Góry	0:10	8:33

B-Liga.

W niedzielę, 16 października wyjeżdża nasza drużyna K. S. Śląsk do Strzybnicy, gdzie rozegrany będzie mecz przeciw K. S. „Unja" o mistrzostwo B-Ligi.

Poprzednio rozegrają mecze drużyny młodzieńcze.

Zapraszamy na festyn sportowy,

który odbędzie się w niedzielę dnia 16 bm. Początek już od godz. 10 na boisku Wojsk. K. S. (przy koszarach 11 p. p.) w Tarnowskich Górach z udziałem przeszło 200 zawodników. Rozegrane zostaną pomiędzy 14 drużynami palantowemi zawody o mistrzostwo powiatu. Oprócz tego występują drużyny pięściówki, koszykówki i siatkówki. Odbędą się także zawody lekkoatl., jak bieg sztafetowy, rzut kulą, skok wdal i bieg na 100 mtr. O godz. 17tej wręczanie nagród. O liczny udział w festynie prosi **Polski Związek Palanta i Gier Ruchowych.**

W niedzielę, dnia 16-go bm. na boisku I. K. S. w Tarn. Górach odbędzie się decydujący mecz o prowadzenie w tabeli klasy „A" między I. K. S. Tarn. Góry — Zgoda Bielszowice. — Początek o godz. 15-tej.

Przedtem:
K. S. Świerklaniec rez. — I. K. S. rez.
K. S. Świerklaniec młodz. — I. K. S. młodz.

Młody przyjaciel zwierząt

Kara Boża.

Zawitał piękny szafirowo-złoty poranek letni.

Promyk słońca zajrzał do izby i obudził rozciągniętego na łóżku Felka. Ten, pomimo, że już dobrze się wyspał, nie myślał o wstawaniu.

— Wstawajże nygusie — zawołała od progu idąca już do roboty matka — a pamiętaj nazbierać mi jagód w lesie.

Kiedy z kromką chleba wybiegł Felek po chwili na świat boży, stanął olśniony.

Cudowny był dzionek. Najmniejsza chmurka nie mąciła błękitu niebios, słonko grzało przyjemnie, powietrze przepojone było wonią kwiatów, na trawie mieniły się tęczowe kropelki rosy, a na pobliskim świerku śpiewała ptaszyna.

Felek nie wiedział, jak się ów śpiewak leśny nazywa, ale śpiew się ogromnie chłopcu podobał.

— Muszę go złapać, muszę! — postanowił. Wprawdzie w szkole nauczyciel pouczał, że ptaków nie godzi się łapać, że są bardzo pożyteczne, tępią robactwo na drzewach owocowych i wogóle — wstydem jest dla człowieka znęcanie się nad zwierzętami. Ale teraz — wakacje, szkoła zamknięta, a nauczyciel wyjechał. Jagody, które mu matka kazała uzbierać, nie ucieкną, bo to nie ptactwo. I chłopak, pochłonięty złą myślą, przypadł do świerka.

Ptaszek zaświergotał krótko, donośnie i jak gdyby przeczuwając zasadzkę, odfrunął z drzewa. Mały prześladowca począł go ścigać zawzięcie, nie bacząc, iż rozdziera odzież o krzaki przydrożne. Niekiedy na kilka chwil ptaszek odpoczywał, a czując się przez pewien czas przed pogonią bezpiecznym, rozpoczynał przerwaną piosenkę. Na widok zbliżającego się jednak Felka ulatywał znów dalej.

Ani się spostrzegł Felek, kiedy zaczerniały przed nim krzyże podmiejskiego cmentarza. Zmęczony ptak usiadł na najbliższym nagrobku w pewności, że niegodziwy chłopiec zaprzestanie wreszcie swego pościgu. Felek tymczasem wlazł na zielony mchem porośnięty mur, który otaczał zacisze umarłych, a ciemne oczy jego zabłysły mu nagle dziką radością. Wśród gęstych, rozłożystych gałęzi stojącej przy murze lipy dojrzał chłopak gniazdko pełne szarych piskląt!

— Zabiorę, wszystkie zabiorę! — szepnął ucieszony. Może potem i matka wpadnie sama mi w ręce. Podkarmię ptaszki a potem sprzedam je w mieście.

Wtem sumienie przypomniało mu słowa nauczyciela:

— Nie wybierajcie gniazd ptakom!

— Eh, co tam! nauczyciel daleko — uspokajał się Felek i począł się drapać na drzewo.

W świergocie zalęknionego ptaszka też drgało wyraźne błaganie:

— Zostaw, chłopcze, w spokoju maleństwa moje!

Ale Felek tylko roześmiał się szorstko, wdrapując się wyżej, z gałęzi na gałąź.

Ptaszyna ćwierkała coraz lękliwiej, coraz żałośniej. Niewzruszony tem Felek był już na najwyższej gałęzi. Wtem drzewo zatrzeszczało pod nim złowrogo. Chłopak uczuł, że traci równowagę. Zdążywszy jeszcze nerwowo uchwycić upragnioną zdobycz — chłopiec runął na ziemię. Głęboka cisza cmentarza zamąciły jego jęki. I nie myślał już więcej o wybieraniu gniazd ptakom; rozbita głowa i złamana ręka zbyt dotkliwie go bolały.

Nadeszli wkrótce ludzie i, litując się, nachylili się nad chłopakiem.

Ale litość ich oziębła, kiedy przy Felku ujrzeli gniazdko pełne nieżywych ptasząt.

— To kara Boża! — wyrzekli. Potem zanieśli go do domu.

Długie tygodnie minęły, zanim Felek znowu powrócił do zdrowia.

Ale matce swej przyrzekł, że już nigdy ptaszkom gniazd wybierać nie będzie.

I dotrzymał swego przyrzeczenia.

Bezrob. światowe wzrasta.

Międzynarodowe Biuro Pracy w Genewie ogłosiło onegdaj dane statystyczne, dotyczące liczby bezrobotnych w III-cim kwartale br. Jak z tych danych wynika liczba bezrobotnych w niektórych krajach, jak np.: Anglja i Danja wzrosła nawet w porównaniu z II kwartałem br. Ponieważ jednak normalnie III-ci kwartał roku jest okresem największego zatrudnienia, właściwe porównanie uzyskamy dopiero z zestawienia cyfr bezrobocia w III-cim kwartale br. i III-cim kwartale ub. r.

W poszczególnych krajach ilość bezrobotnych w końcu września br. przedstawia się w sposób następujący (w nawiasach cyfry z końca września ub. r.):

W Niemczech 5.261,000 (196,000), w Austrji 269,000 (196,000), w Wielkiej Brytanji 2.947 tys. (2.813,000), w Belgji 341,000 (167,000. — Cyfry te dotyczą końca czerwca obu lat. — W Danji 111,000 (37,000), w Holandji 161.000 (70,000), w Szwajcarji 87.000 (47,000). Cyfry dotyczą końca czerwca obu lat. W Czechosłowacji 450,000 (215,000). Cyfry dotyczą końca sierpnia obu lat. W Szwecji 76,000 (46.000), w Gdańsku 29,00 (33.000), we Francji 298.000 (55.000), we Włoszech 964,000 (663 tys.) w Japonji 483,000 (401,000), w Jugosławji 10.000 (7.000).

Oczywiście zaznaczyć należy, że nie można porównywać cyfr bezrobocia dla poszczególnych krajów, gdyż są one oparte na najrozmaitszych podstawach i niejednokrotnie obejmują tylko nieznaczny ułamek ogólnej liczby bezrobotnych.

Pewną wartość porównawczą mają jedynie zestawienia liczby bezrobotnych w końcu września br. i przed rokiem. Niestety wskazują one że ilość bezrobotnych wzrasta w zastraszającem tempie. Wprawdzie, jak to już zaznaczyliśmy, w zestawieniu z II-gim kwartałem br. liczba bezrobotnych lekko spadła, jest to jednak objaw czysto sezonowy.

Nadchodząca zima zaznaczy się dalszym wzrostem bezrobocia, jeżeli nie nastąpi zasadniczy przełom w konjunkturach światowych, na co narazie się nie zanosi.

Warto jeszcze dodać, że w Stanach Zjednoczonych Ameryki, według cyfr nieoficjalnych ogłaszanych przez związki zawodowe, liczba bezrobotnych wynosi 34 proc. ogółu zatrudnionych w końcu września, w zestawieniu z 26 procentami w analogicznym okresie ub. roku.

Nasza statystyka wykazuje, że w końcu sierpnia mieliśmy 218,000 bezrobotnych wobec 255,000, w tym samym czasie ub. roku wiemy co o tem sądzić.

Idealne dziecko
czyli odpowiedź na 1911 pytań.

Według najświeższych teoryj pedagogicznych, które przyjęły się w Ameryce, osobistość człowieka kształtuje się w swoich zasadniczych linjach już w pierwszych latach życia. Według tych teoryj można nawet przewidzieć, jakie będą rysy człowieka, sądząc po jego pierwszych i odruchowych manifestacjach.

Wychodząc z tych założeń, i na podstawie obserwacyj, Teachers College w Columbia University, pracujące od lat nad usystematyzowaniem wychowania dzieci — zebrało elementarz nawyków dzieci od lat dwóch do pięciu. Elementarz ten, opatrzony tablicami, pozwala mierzyć w każdem dziecku inteligencję, indywidualność, usposobienie, a nawet możliwości i stopień prawomyślności obywatelskiej.

Na piętnastu bitych stronicach zebrano dokładnie 1911 pytań, z których 207 odnosi się do zdolności emocjalnych, 525 do zdolności myślowych, 864 do aparatu fizycznego, a 315 do instynktu moralno-społecznego dzieci.

Pocztowe „paczki żywnościowe“ w praktyce.

W miesiącach letnich zostały wprowadzone przez władze pocztowe w życie gospodarcze kraju, t. zw. „paczko żywnościowe“. Ta inowacja okazała się, jak dotychczas w swoich skutkach, bardzo dobra, bo zbliża konsumenta bezpośrednio do producenta. Temsamem wpływa choć w drobnej części na obniżenie cen różnych artykułów codziennego użytku.

Ruch ten początkowo słaby, rozwija się stale i to w dość znacznym stopniu — i jest nadzieja, że w niedługim czasie, rozwinie się do tego stopnia, iż wpłynie znacznie na zniwelowanie różnic cennikowych, jakie istnieją między poszczególnemi dzielnicami, a nawet powiatami, sąsiadującemi ze sobą. Specjalne znaczenie może mieć ten ruch dla zawodu, gospodniosyznkarskiego na Górnym Śląsku; — niemniej dla kupca i drobnego konsumenta. Przez zakupy robione wprost u producenta po niskich cenach, obniża się popyt na ten towar na rynku miejscowym, a temsamem zmusza się pośrednika do obniżenia cen. W ten sposób rozpiętość tychże między poszczególnemi dzielnicami, która dzisiaj dochodzi jeszcze do 50% i więcej, spadnie do minimum — w dalszej konsekwencji, ceny znajdą się na poziomie znacznie zbliżonym do faktycznej zdolności nabywczej ludności.

Cała akcja „paczkowa“ przedstawia się w praktyce następująco:

Na mocy rozporządzenia Min. Poczt i Tel., producent oferuje swój towar przy pomocy telegramów żywnościowych, które dany urząd pocztowy jest obowiązany podać do publicznej wiadomości w swoim rejonie.

Konsument, wykorzystując tą ofertę jako korzystniejszą od miejscowych pośredników czy kupców zamawia pisemnie czy też takim samym telegramem żywnościowym, towar wprost u źródła. W ciągu jednego czy też dwu dni a niejednokrotnie może i w ciągu kilku godzin jest już w posiadaniu towaru, który poczta doręcza mu wprost do domu.

Towar świeży, doborowy i tani — musi się więc przyczynić do obniżenia ogólnego poziomu cen.

Aby jednak skutek był możliwie najlepszy, postarajmy się wykazać i usunąć i niedokładności, jakie przy tem powstały i mają miejsce.

Uważamy, że najważniejsze z nich są:

1. Opóźnione doręczenie przesyłek.
2. Pobieranie dodatkowych opłat za tzw. doręczenie paczki.

Każda przesyłka winna być transportowana najszybszemi połączeniami kolejowo-pocztowemi. Po przyjściu na miejsce, o ile przesyłkę opłacono express (kosztuje dodatkowo 80 gr.), doręczają ją organa pocztowe w krótkim przeciągu czasu. Zwykła paczka natomiast leży nieraz na poczcie parę godzin, zanim ją doręczą na miejsce.

Rozumie się, że taka zwłoka może wpłynąć ujemnie na jakość towaru. Znamy wypadki, gdzie paczka przychodzi pociągiem pospiesznym od strony Krakowa do Katowic przed godz. 20-tą, a doręczona jest dopiero następnego rana około godziny 9-tej, pomimo, że była opłacona „express“. W tym wypadku powinny ją były organa pocztowe doręczyć jeszcze wieczorem tego samego dnia. A teraz: nadawca paczki żywnościowej opłaca pełną taryfę za przewóz i doręczenie jej na miejsce. Skądże więc odbiorca ma dopłacać jeszcze za każdorazowe doręczenie paczki po 40 gr.

Tu jest coś nie w porządku i na to zwracamy uwagę władz pocztowych. Kwota właściwie drobna, ale spada ona najwyraźniej i jedynie na odbiorcę — temsamem towar choć o parę groszy na kg. czy sztuce zaraz drożeje. Pozatem chodzi o zasadę — jak porto raz opłacone, nie powinno być żadnych dopłat dodatkowych.

Taka dopłata dodatkowa obniża wartość samego rozporządzenia „paczkowego“ i dlatego też na ten fakt zwracamy uwagę.

Podobną rzecz zaobserwowaliśmy przy przesyłkach pieniężnych i innych. Nadawca opłaca pełne porto a odbiorca musi jeszcze do tego dopłacać zależnie od wysokości kwoty doręczanej. Znamy fakt, gdzie opłata za przesyłkę paczki (zawartość książki) kosztowała 40 gr., a za doręczenie jej musiano zapłacić również 40 gr. (a więc 100% dopłaty).

Ta kwestja doprowadza też niejednokrotnie do niepotrzebnych scysji pomiędzy doręczającymi przesyłkę a odbiorcą.

Uważamy, że przedewszystkiem w interesie poczty leży, aby ta kwestja została uregulowana w ten sposób, by nie pobierano żadnych dopłat za doręczenie. Opłata winna być pobierana tylko jeden raz i to albo od nadawcy albo od odbiorcy. Takie załatwienie spowoduje, że publiczność będzie darzyć organa pocztowe większem zaufaniem (nie będzie podejrzeń, że „Bogu ducha winien urzędnik pocztowy“, zarabia ten dodatek dla siebie) — i naprawdę uwierzy w sprawność naszej poczty.

Nakoniec jeszcze sprawa ogłaszania ofert telegraficznych. Uważamy, że oferty takie winny być wywieszane w urzędach pocztowych na najbardziej widocznem miejscu (o ile możności na osobnej tablicy), a nie jak to praktykuje się dotychczas, gdzie publiczność najczęściej tylko przypadkowo zauważa ogłoszoną ofertę. Samą tablicę by należało tak sporządzić, aby zwracała już z daleka uwagę na siebie.

Przy takiem potraktowaniu tych spraw, wyniki będą napewno lepsze tak dla poczty jak i ludności interesowanej.

Kredyty
dla hurtowników i detalistów tytoniowych.

Dotychczas hurtownicy wyrobów tytoniowych korzystali z kredytu, udzielanego im przez ministerstwo skarbu za pośrednictwem Izby skarbowej. W najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie ministerstwa skarbu, przekazujące całą akcję kredytową na rzecz kupców tytoniowych dyrekcji monopolu tytoniowego. Dyrekcja monopolu tytoniowego postanowiła wprowadzić z dniem 1 listopada br. kredyt towarowy dla detalistów, zaopatrujących się w towar w hurtowniach monopolu tytoniowego. Kredyt ten do wysokości 5 tys. zł. udzielany będzie wspomnianym detalistom bezprocentowo za odpowiedniem zabezpieczeniem.

UDZIELAM LEKCJE STENOGRAFJI według najnowszego i najłatwiejszego systemu w języku polskim i niemieckim. Kurs trwa jeden miesiąc. Wynagrodzenie za kurs 25.— zł. Bliższe informacje w administracji „Nowin“.

Nie będzie zniżki cen tytoniu.

W związku z ponawiającemi się pogłoskami o rzekomo planowanej dalszej zniżce cen wyrobów tytoniowych, jest agencja „Iskra“ upoważniona przez czynniki miarodajne do kategorycznego stwierdzenia, że żadne dalsze zniżki nie są przewidziane.

Problem ceny węgla.

Przystępując do rozpatrzenia problemu ceny węgla, będącego zagadnieniem tak dzisiaj aktualnem, ustalamy szereg faktów:

1) Rynek krajowy jest stale główną podstawą zbytu węgla. Przyjmując ilość węgla wywiezionego zagranicę za 100, stwierdzamy, że ilość węgla sprzedanego na rynku krajowym wynosiła w pierwszych 7-miu miesiącach r. b. — 168. Nawet w najlepszym roku eksportowym, jakim, dzięki strajkowi angielskiemu, był r. 1926, stosunek zbytu zagranicą do zbytu w kraju był jak 100:124. Wynika z powyższej obserwacji nauka, że dla przemysłu węglowego rynek krajowy przedstawia teren znacznie ważniejszy, niż rynki zagraniczne i wymaga uprzywilejowanego traktowania.

Czy to się dzieje? Nie, gdyż:

2) W miarę, jak wywóz kalkulował się coraz mniej zyskownie, podwyższono cenę krajową. Cena krajowa wobec eksportowej (równej 100) wyniosła w r. 1926 — 99, za w r. b. wynosi 188. Innemi słowy: obecnie cena krajowa jest prawie dwukrotnie wyższa od eksportowej.

3) Wzrost ceny krajowej węgla pozostaje w odwrotnym stosunku do spadku innych cen. Wskaźnik cen węgla, kalkulowany na podstawie r. 1927 = 100, wynosił w sierpniu r. b. 121,2, zaś równocześnie wskaźnik cen hurtowych 60,2. Oznacza to, że rolnik, kalkulujący według dochodów swego gospodarstwa, płaci obecnie przeszło dwa razy więcej za węgiel, niż w r. 1927, zaś przemysłowiec o 74 procent więcej. Taki stan rzeczy musiał oczywiście, odbić się ujemnie na zbycie węgla w kraju. Tak też jest istotnie, mianowicie:

4) Na rynku krajowym sprzedano w r. 1929 — 27,1 miljn. tonn. W roku bieżącym spadek konsumcji węgla jest b. gwałtowny. Prawdopodobnie zbyt krajowy wyniesie zaledwie 15 miljonów tonn. Czy można dalszemu spadkowi przeciwdziałać? Oczywiście, że tak! — A w jaki sposób? — Przez obniżenie ceny. — Czy jest to gospodarczo możliwe? A jakże, albowiem:

5) Koszt robocizny, stanowiący b. poważny czynnik kalkulacji kosztów wydobycia węgla, obniżył się b. znacznie w ciągu ostatnich miesięcy. Fachowcy na podstawie urzędowych danych, obliczyli, że wprawdzie kopalnie otrzymują w r. b. za węgiel o 1 zł. mniej, niż w roku zeszłym, jednak na wydobyciu go oszczędzają 1 złotego i 4 grosze (na tonnę).

Przemysłowcy węglowi, broniąc swego stanowiska i przeciwstawiając się projektowi obniżki cen, zwykli wskazywać na konieczność amortyzowania poczynionych po wojnie inwestycyj. Milczą jednak, gdy się wspomni o setkach miljonów, zyskanych w okresie dobrej konjunktury, które powinny już były wystarczyć na opłacenie powojennych instalacyj.

Tak więc, reasumując, wyrażamy pogląd, iż tak bardzo dla gospodarki narodowej potrzebna obniżka ceny węgla jest nietylko możliwa, ale i w pełni uzasadniona.

Orzeczenie Najw. Tryb. Adm.
w sprawie kryzysu gospodarczego.

Kilka miesięcy temu władze skarbowe wymierzyły fabryce brykietów węglowych w Katowicach podatek majątkowy w kwocie 121 tys. zł., oceniając wartość fabryki na 1,476.000 zł. Fabryka odwołała się w toku instancyj o umorzenie połowy wymierzonego podatku, opierając się na art. 52 ustawy o podatku majątkowym, głoszącym, że w wypadku pożaru, powodzi, lub innych nadzwyczajnych wydarzeń, gdy majątek ulegnie zmniejszeniu przynajmniej o 20 proc., umorzenie takie jest dopuszczalne. — Skarżący jako nadzwyczajne wydarzenie wskazywali na rozpaczliwe warunki gospodarcze, które zmniejszyły wartość przedsiębiorstwa. Instancje skarbowe nie uwzględniły tego odwołania, a Najw. Trybunał Adm. odrzucił obecnie po kilkugodzinnej rozprawie skargę, motywując to tem, że wspomniany wyżej art. 52 przewiduje tylko wydarzenia żywiołowe, doraźnie wpływające na stan majątku, natomiast kryzys gospodarczy i zła konjunktura pozbawione są charakteru klęski doraźnej i wpływają tylko na zmniejszenie zyskowności przedsiębiorstwa.

Przez w porę poczynione zakupy jestem w stanie wszelkie damskie i męskie jako też wszelką inną manufakturę i modne towary, damską, męską i dziecinną konfekcję na jesień i nadchodzący sezon zimowy po cenach bardzo przystępnych sprzedać.

WIELKIE ZAPASY W FIRANKACH, DYWANACH, CHODNIKACH I TOWARACH TRYKOTOWYCH.

Odwiedzenie mojego bogato zaopatrzonego składu nie obowiązuje do kupna.

K. KACZMARCZYK,
Dom Towarów Manufakturowych i Modnych — Konfekcja damska i Męska.
Tarnowskie Góry,
ul. Krakowska 5. Telefon 1155.

Pierwszorzędny
ZAKŁAD KRAWIECKI
ceny umiarkowane
GORYCZKA, Tarn. Góry,
Krakowska 4.

MIESZKANIE
składające się z 2 pokoi i kuchni z wszelkiemi potrzebnemi ubikacjami od 1. XI. br. do wynajęcia.
Zgłoszenia przyjmuje J. Szatan Radzionków, ul. ks. Damrota 33.

MIESZKANIE (2 małe pokoje) na życzenie umebl. lub też bez mebli dla kawalerów — od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia w Red. „Nowin".

Fa. BRACIA JOJKO, Tarn. Góry
Piastowska 5.
MEBLE wszelkiego rodzaju
poleca z powodu przenies. składnicy zapasowej z ul. Nakielskiej po znacznie zniżonych cenach jak:

sypialki kompl. dęb. lub orzechowe 180 cm. od 850 zł.
jadalki kompl. dęb. 2 m. szer. od 900 zł
pokoje męskie dęb. od 700 zł
kuchnie kompl. 120 szer. od 190 zł.

i wszystkie inne gatunki mebli po znacznie zniżonych cenach,

DOBRZE I TANIO
zakupisz wędliny, mięso, tłuszcze itp. w firmie
KAZIMIERZ BROSTOWSKI,
Tarnowskie Góry,
ul. Lubliniecka 6 — Telefon 1008.

Kolejowe przedsiębiorstwo dowozowe
Transport mebli
i wydzierżawienie powozów
SMIESZKOŁ FRANCISZEK,
Tarnowskie Góry,
Kaczyniec 2. Telefon 1023.

Hurtown. Detalicz.
TOWARY KOLONJALNE
Mąkę i krupy
dostarcza po cenach konkurencyjnych
Fa. W. BORZUCKI, Tarn. Góry,
(pod laubami).

HANDEL ŻELAZA i NARZĘDZI
Tarn. Góry, — ul. Zamkowa nr. 4.
dawniej A. BAUM
poleca po cenach umiarkowanych:
Żelaza — Blachy Stale — Wyroby żelazne, — Narzędzie — Maszyny — Armatury,
:-: Wszelkie materje do budowy i kanalizacji. :-:

KUŹNIA
miedzi i warsztat instalacyjny
F. KUHNERT, Tarn. Góry,
ul. Lubliniecka.

Tanie mydło toaletowe
farby — i artykuły kosmetyczne.
DROGERJA CENTRALNA
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 1.

PARCELĘ BUDOWL.
położona przy szosie do Bobrownik, tuż przy Zakładzie O. O. Kamiljanów od zaraz tanio (na spłatę) do sprzedania.
Zap. w Red. Nowin.

TOWARY KOLONJALNE
hurtownia i detaliczna sprzedaż
CERES, Tarn. Góry,
Nowy Rynek 1. Tel. 1116.

Pamiętaj o bezrobotnych.

DRZEWKA OWOCOWE
wszelkiego rodzaju: jabłonia, gruszy, śliwy, czereśnie, wiśnie itd. — także róży, krzewe itd. zdrowe, wolne od mszycy krwistej, wełnistej, z jednej największych szkółek Małopolski można nabyć po cenie bardzo niskiej (2,30 zł. za sztukę). Zamówienia przyjmuje kasjer gminy Antoni Jaguś, Lasowice, ul. Karola Miarki. Przy większej ilości udziela się również kredyt.

Czytajcie i abonujcie
„NOWINY"

BECZKI OD WINA w różnych wielkościach (na kapustę i inne cele) po cenach bardzo przystępnych do oddania.
Firma H. SEDLACZEK, Sp. z o. o.
piwnice wina i fabryka wódek gat.
Tarnowskie Góry, ul. Kościelna.

KILKA KAMIENIC
PARCELE BUDOWL.
tanio i na korzystnych warunkach do sprzedania. — Bliższe szczegóły w Red. Nowin.

MIÓD PSZCZELNY LIPCOWY
Tegoroczny świeży pod gwarancją z najlepszych pasiek Podolskich brutto w blaszankach po cenie 5 kg. Zł. 9, — 10 kg. Zł. 17—, 30 kg. Zł. 44—, 60 kg. Zł. 83— wraz z opakowaniem i opłatą pocztową lub kolejową wysyłką za zaliczką
I. Winokur, Tarnopol Nr. 111

WĘGIEL
najlepszej jakości po cenach bezkonkurencyjnych
dostarcza
Fa. WĘGLOFULMEN w Tarnowskich Górach
Zamówienia uskuteczniać można w Banku Lud. Tel. 28 lub w Adm. Nowin Tel. 1034

ERIKA

Magazyn obuwia

Tarnowskie Góry. Krakowska 25.

Korzystajcie z naszych usług -- reperujemy szybko i pierwszorzędnie Wasze obuwie!

Zelówki dziecinne mniejsze, — z najlepszej skóry kruponowej — szyte lub kołkowane **Zł. 1·60**

Zelówki dziecinne od Nr. 29—34 ogromnie trwałe kołkowane lub szyte **Zł. 1·80**

Zelówki damskie szyte, ago lub kołkowane — wykonanie najlepsze lekkie, a jednak trwałe **Zł. 2·30**

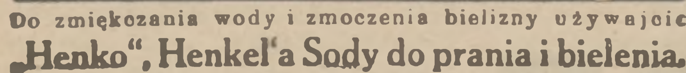
Zelówki męskie — pasowo szyte — również kołkowane według życzenia — I a podeszwy kruponowe **Zł. 2·80**

Przyjmujemy do reperacji wszelkie obuwie także nie u nas kupione! Wszystkie reperacje wykonujemy w 24 godzinach! Korzystajcie

---

Dlaczego Persil należy rozpuszczać w zimnej wodzie?

Samodzielne pranie i bielenie zawdzięczamy działaniu miljonów najdrobniejszych pęcherzyków tlenowych, które obok mydła zawiera Persil. Skuteczność tego samodzielnego prania i bielenia może być w zupełności osiągnięta jedynie wówczas, jeżeli Persil rozpuścimy w zimnej wodzie i rozczyn ten, stopniowo nagrzewając, doprowadzimy do gotowania. Rozpuszczając Persil w gorącej wodzie, powodujemy raptowne ulatnianie się niezużytych pęcherzyków tlenowych. Dlatego też należy Persil zawsze rozpuszczać w zimnej wodzie. Na 3 wiadra wody 1 paczka Persilu. Żadnych domieszek — wówczas całkowita działalność Persilu zapewniona!

Do zmiękczania wody i zmoczenia bielizny używajcie „Henko", Henkel'a Sody do prania i bielenia.

DRUKI

wszelkiego rodzaju

wykonuje

Drukarnia Polska

Tarnowskie Góry, Rynek 13.

Oszczędność

to podstawa dobrobytu narodów i spokojnej starości

Chcesz się przyczynić do usunięcia bezrobocia to

OSZCZĘDZAJ

Pomożesz do zwalczenia obecnego kryzysu jeśli złożysz swe oszczędności w bankach, które zasilą następnie kredytami przemysł i rolnictwo

Wkłady począwszy **od 1- złoty**

przyjmuje

Bank Ludowy

Tarn. Góry, Rynek 15

Skład lub warsztat

z mieszkaniem od zaraz do wynajęcia.

Tarn. Góry, ul. Górnicza nr. 3.

Stary zaprowadzony SKŁAD KOLONJALNY z składnicą piwa i sprzedażą papierosów, tanio do sprzedania lub do wynajęcia. — Gdzie powie Red. Nowin.

Ceny zdumiewająco przystępne! TOWAR PIERWSZORZĘDNY!

ZIMA NADCHODZI

Panie i Panowie!

POCÓŻ TO CZEKAĆ DO JUTRA? Skoro już dzisiaj gustowne i tanie Dostaniesz u

BLUMA FUTRA!

Baczność na adres: Blum Kuśnierz Tarn. Góry, Krak. 27, wejśc. staropocztowa

---

Fabryka wyrobów cukierniczych i czekoladowych

I. L. MARKOWICZ,

Tarnowskie Góry, — Tel. 1136,

poleca swe wyroby w dużym wyborze w pierwszorzędnych gatunkach i po cenach najniższych.

ROWERY NA RATY!

Wiktor Deutsch

Tarnowskie Góry. Piastowska 4.

6½ MORGI ROLI

przy Segiecie tanio do sprzedania Zapytać w Red. „Nowin".

SZKŁO OKIENNE

można nabyć po niskich cenach — w firmie: **Alfred Adolf, Tarn. Góry,** ul. Krakowska 7.

DOM TOWAROWY!!

Największy magazyn pończoch **A. L. KLIMEK,** Tarn. Góry, ul. Krakowska.

Znaczna zniżka cen za druki

nastąpiła. Zlecenia wykonujemy szybko i gustownie. ZAKŁ. GRAF. DRUKARNI POLSKIEJ Tarnowskie Góry Rynek 13. Telef. 1034

Popieraj przemysł krajowy!

RYSUNKI BUDOWLANE OBLICZENIA STATYCZNE KOSZTORYSY i t. p. wykona szybko i tanio

JÓZEF PIETRUCHA

Tarn. Góry, Rynek 15

Cegłę najlepszej jakości

po cenach bezkonkurencyjnych

dostarcza:

Fa. Br. Majowscy

Cegielnia Parowa w Kozłowej Górze.

DRZEWKA OWOCOWE

silne, zdrowe, własnej hodowli, doboru śląskiego oraz róże i wszelkie artykuły szkółkarskie

po cenach znacznie zniżonych

polecają

szkółki drzew i róż hr. Łazego Henckel von Donnersmarka Nakło Śl.

Telef. 23 i 1097 Tarn. Góry.

Teraz największy czas do sadzenia

drzewek owocowych oraz róż i t. p.

Sprzedaż najładniejszych drzewek owocowych, róż i t. p. odbędzie się aż do dn.

18 października br.

w Strzelnicy w Tarnowskich Górach

ze szkółek hr. Tadeusza Łubieńskiego w. Zassowie po najtańszych w Polsce cenach

Zastępstwo firmy: Zakład ogrodniczy Malcherczyk — i Ska Katowice Karbowa.

Nie kup

buciki z tektury lub papieru bo u mnie dostaniesz — **za tani pieniądz dobry skórzany bucik**

Nr. 31 do 35	nr. 36 do 39	buciki robocze
7,75	9,75	7,90

Teodor Staniczek, mistrz obuwniczy, Tarn. Góry, Rynek 15 Ratuszowa 7. Tel. 10-16.

oznaczony medalem i dyplomem uznania na wystawie rzemieślniczej w Katowicach

Buciki na miarę solidne i tanie

Naczelny redaktor W. Gruszka w Tarn. Górach. Odp. Wiktor Osyra w Tarn. Górach.

Wyd. i Druk: Drukarnia Polska, Tarn. Góry, Rynek 13, Telef. 1034. Redaktor odp. na Radzionków W. Tyczka w Radzionkowie.